

Europese Biodiversiteitsstrategie 2030

Samenvatting

Op 20 mei 2020 heeft de Europese Commissie, als onderdeel van de Europese *Green Deal*, zowel de nieuwe Biodiversiteitsstrategie 2030 “*De natuur terug in ons leven brengen*” als de landbouwstrategie “*Van boer tot bord*” uitgebracht.

Een derde luik dat, bij de uitwerking van de *Green Deal*, van belang zal zijn inzake biodiversiteit, betreft de geplande opmaak van een nieuwe bosstrategie. Volgens het aangepaste werkplan van de Commissie zal deze evenwel in het eerste kwartaal van 2021 worden gepubliceerd.

Deze *briefing nota* focust op deze Biodiversiteitsstrategie 2030, maar verwijst waar mogelijk en nodig eveneens naar de twee andere strategieën. Gelet op de huidige crisissituatie inzake de COVID-19 pandemie en de vermelding ervan in deze strategie wordt hieraan in deze briefing nota ook de nodige aandacht besteed.

Als laatste onderdeel van deze nota worden (mogelijke) verbanden gelegd met de acties, plannen en projecten uit de desbetreffende beleidsnota's en het meerjarenprogramma van de Minaraad.

Volgnummer briefing nota	2020 08	Versie:	2
Auteur + e-mailadres	Kathleen Quick, kathleen.quick@minaraad.be		
Deze briefing betreft in hoofdzaak een bespreking van de nieuwe Europese Biodiversiteitsstrategie voor 2030.			
Referentie van wat besproken wordt:	20/05/2020		
Datum afsluiting van deze verkenning:	23/06/2020		

Inhoud

Samenvatting	1
Context.....	2
Green deal en aanloop naar een Europese Biodiversiteitsstrategie 2030.....	3
Inhoudelijke aspecten van de Biodiversiteitsstrategie 2030.....	3
Deel 1 – Bescherming en herstel van natuur.....	3
Deel 2 – Transformatieve verandering	6
Deel 3 – Globale uitdagingen.....	7
Inzake Covid-19.....	7
Vervolgproces.....	8
Eerste inschatting m.b.t. Vlaams biodiversiteitsbeleid	8
Bibliografie	11

Context

Zoals eerder beschreven in het [rollend meerjarenprogramma van de Minaraad](#) staat biodiversiteit wereldwijd onder druk en grijpt het daarmee gepaard gaande biodiversiteitsverlies sneller dan ooit om zich heen. IPBES verbindt dit proces met vijf directe aandrijvers. In orde van belangrijkheid zijn het (1) (veranderingen in) landgebruik en gebruik van de zeeën; (2) klimaatverandering; (3) exploitatie van in het wild levende organismen; (4) vervuiling; (5) de verspreiding van invasieve exoten. Dat er onvoldoende vooruitgang wordt geboekt om onder andere deze biodiversiteitscrisis een halt toe te roepen en om de negatieve trend om te buigen naar een positieve, bleek ook al uit [de tussentijdse evaluatie van de tenuitvoerlegging van de aflopende Biodiversiteitsstrategie 2020](#).

Mede daarom verzocht de voorzitter van de Europese Commissie, mevrouw Ursula Von der Leyen, in haar [mission letter van 10 september 2019 aan Virginijus Sinkevičius](#), Commissaris voor Milieu, Oceanen en Visserij om een nieuwe Europese biodiversiteitsstrategie voor 2030 op te maken. Deze nieuwe strategie zou ervoor moeten zorgen dat Europa het voortouw neemt met een ambitieus voorstel dat zal worden voorgesteld op de volgende COP (*Conference of Parties*) bij het Biodiversiteitsverdrag.

Tegelijkertijd werd ook de opmaak van een specifieke landbouwstrategie aangekondigd met als doel te komen tot een duurzaam voedselsysteem en de impact van landbouw op het klimaat en het milieu verder te reduceren.

Het is betekenisvol dat beide strategieën nu tegelijkertijd, op 20 mei 2020, werden uitgebracht. Daarnaast is voor biodiversiteitsbeleid ook de nog uit te brengen nieuwe bosstrategie van belang. Volgens de [Europese Green Deal](#) zou deze nieuwe bosstrategie voortbouwen op de Biodiversiteitsstrategie 2030, de hele boscyclus bestrijken en de door bossen geleverde ecosysteemdiensten bevorderen. De [bijlage](#) bij het [aangepaste werkprogramma](#) van de Commissie plant deze in voor het eerste kwartaal van 2021.

Green deal en aanloop naar een Europese Biodiversiteitsstrategie 2030

Op 15 Januari 2020 nam het Europees Parlement [een resolutie](#) aan waarin de Europese Commissie werd opgeroepen om in de nieuwe biodiversiteitsstrategie doelstellingen op te nemen die “*legally binding*” zijn voor zowel de EU als voor de lidstaten. Het Parlement benadrukte eveneens dat er nood is aan een internationaal kader voor biodiversiteit en dit onder de vorm van een “*legally binding*” overeenkomst.

Ook in het [werkprogramma van de Europese Commissie voor 2020](#), uitgebracht op 29 januari 2020 en [aangepast](#) op 27 mei 2020, wordt gesteld dat de Europese Green Deal “zal bijdragen tot de bescherming en het behoud van de biodiversiteit, het natuurlijk erfgoed en de oceanen die onze Unie zoveel welvaart brengen”¹ en dat een en ander zal gebeuren door het voorstellen van een nieuwe EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030. De vooropgestelde timing werd enigszins gewijzigd vanwege de COVID-19 crisis, maar verschaftte tegelijkertijd ook de mogelijkheid om hierin op te nemen over hoe op vlak van biodiversiteit met een dergelijke crisis dient te worden omgegaan.

Inhoudelijke aspecten van de Biodiversiteitsstrategie 2030

Op 20 mei 2020 bracht de Europese Commissie de nieuwe Europese Biodiversiteitsstrategie voor 2030 uit, getiteld “[Bringing nature back into our lives](#)”.² Deze strategie bevat drie grote onderdelen, met name (1) bescherming en herstel van natuur, (2) transformatieve verandering vergemakkelijken en (3) wereldwijde biodiversiteitscrisis aanpakken. Hieronder worden deze drie grote delen van de strategie besproken.

Deel 1 – Bescherming en herstel van natuur

Het deel “bescherming en herstel van natuur” valt uiteen in twee grote onderdelen, met name (1) het realiseren van een coherent netwerk van beschermde gebieden en (2) de uitrol van een “*EU Nature Restoration Plan*.” Het eerste bouwt voort op bestaand beleid maar beoogt het effectiever te maken; het tweede betreft een volledig nieuw beleid.

De Commissie stelt vast dat het huidige netwerk van wettelijk beschermde gebieden onvoldoende groot is gebleken om het behoud van de biodiversiteit te garanderen. Om in die omstandigheid te komen tot een coherent en effectief netwerk van beschermde gebieden, stelt de Europese Commissie in 2020 de opmaak in het vooruitzicht van criteria en richtlijnen om bijkomende (strik) beschermde gebieden aan te duiden³.

De Europese Commissie stelt voor dat hiertoe ten minste 30% van het landoppervlak, alsook 30% van het marien gebied zou worden beschermd. Hierbij dient extra aandacht te worden geschonken aan gebieden met een (potentieel) zeer hoge biodiversiteit en aan ecosystemen die rijk zijn aan koolstof zoals primair oud bos, veengebieden, graslanden en *wetlands*. Voor al deze gebieden dient een “strikte bescherming” te worden ingesteld. Een definitie van “strikte bescherming” zal opgenomen worden in de richtlijnen voor de aanduiding van bijkomende beschermde gebieden.⁴

¹ EUROPESE COMMISSIE (2020a), p. 3.

² EUROPESE COMMISSIE (2020b).

³ EUROPESE COMMISSIE (2020b), p. 3.

⁴ EUROPESE COMMISSIE (2020b), p. 5.

Eveneens stelt de Commissie voor dat, als aanvulling hierop, verbindingen tussen deze gebieden worden aangeduid om te komen tot een effectief samenhangend en veerkrachtig Trans Europees Netwerk.⁵ Deze ecologische corridors hebben tot doel om te voorzien in genetische uitwisseling tussen populaties, migratie tussen de beschermde gebieden mogelijk te maken en het behoud en versterken van gezonde ecosystemen te bevorderen.

In het tweede onderdeel van deel 1 stelt de Europese Commissie de opmaak van een “*EU Nature Restoration Plan*” voor. De Commissie verbindt hieraan tien thema’s, wat van dit deel het meest uitgebreide van de strategie maakt. De maatregelen die hiertoe in de strategie worden opgelijst zijn niet beperkt tot het natuurbeleidsdomein, maar omvatten ook maatregelen in de beleidsdomeinen met betrekking tot landbouw- en visserij, bodem, bos, biomassa (i.e. in kader van energiebeleid), klimaat en water en worden hieronder aldus geclusterd besproken.

Inzake natuur- en bosbeleid⁶

Voor de opmaak van het *EU Nature Restoration Plan* introduceert de Commissie in de eerste plaats een aantal maatregelen die betrekking hebben op het natuur-en bosbeleid⁷.

Uit de tussentijdse evaluatie van de aflopende Biodiversiteitsstrategie en de *fitness-check* van de Vogel- en Habitatrichtlijn was gebleken dat er hierbij heel wat implementatieproblemen zijn. Daarnaast zijn er geen duidelijke, bindende doelstellingen en timing en bevatten deze richtlijnen geen duidelijke definities of aanwijzingen over herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen. In hoofde van de lidstaten is er geen verplichting om een herstelplan voor biodiversiteit op te maken, noch om ecosysteemdiensten in kaart te brengen, te monitoren of te evalueren. Om die reden neemt de EC in deze strategie twee grote acties op:

- de opmaak van een voorstel om te komen tot *legally binding* EU natuurhersteldoelen in 2021, met nadruk op het herstel van koolstofrijke ecosystemen;
- de koppeling van de implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijn aan een tijdsplan, met onder andere als concreet voorstel dat de Lidstaten ervoor moeten zorgen dat de trend van de staat van instandhouding en de staat van instandhouding van alle beschermde habitats en soorten tegen 2030 niet meer zou achteruitgaan.

Inzake bossen stelt de Commissie in de nieuwe Biodiversiteitsstrategie vooreerst de strikte bescherming van oud, primair bos voorop. Daarnaast verklaart ze dat de kwantiteit, de kwaliteit en de veerkracht van Europese bossen moet worden vergroot, met het oog op het behoud van hun functie inzake biodiversiteit en klimaat. Om dit te verwezenlijken verwijst de Commissie naar de nieuwe Bosstrategie, die in 2021 zal worden uitgebracht. Een concreet te verwezenlijken doel daarin zal bestaan in het planten van 3 miljard bomen tegen 2030. Voor bosbeleid wordt ook een verband gelegd met het nieuwe Europese landbouwbeleid en dan vooral met de opmaak van de daaruit voortvloeiende nationale strategische plannen. Om het bosbeheer (nog) meer af te stemmen op biodiversiteit zullen, parallel met de opmaak van een bosstrategie ook richtlijnen voor biodiversiteitsgericht bosbeheer worden opgemaakt.

⁵ EUROPESE COMMISSIE (2020b), p. 5.

⁶ Zie onder 2.2.1., 2.2.4., 2.2.8., 2.2.9. en 2.2.10. van de Biodiversiteitsstrategie.

⁷ Bosbeleid wordt hier mee onder natuurbeleid genomen, gezien dit op Vlaams niveau zo is geregeld en bosbeleid geen Europese bevoegdheid is. Op Europees niveau zit dit evenwel onder landbouwbeleid.

De Commissie besteedt eveneens aandacht aan vergroening van stedelijke gebieden en legt hierbij een verband met algemeen welzijn en de toegang tot (stedelijk) groen, vooral in tijden van de recente *lockdown*. Groene infrastructuur en *nature-based solutions* moeten ingebed worden in ruimtelijke planning en tegen 2021 moeten steden⁸ ambitieuze vergroeningsplannen opmaken. Hiertoe zal in 2021 een Europees platform worden opgericht in samenwerking met de burgemeestersconvenant.

Met betrekking tot invasieve uitheemse soorten wordt gesteld dat snelheid waarmee deze soorten in het milieu worden geïntroduceerd worden de laatste jaren verhoogd is en dat zonder effectieve maatregelen er nog meer schade te verwachten is. Daarom moet de implementatie van de Verordening inzake invasieve uitheemse soorten geïntensifieerd worden en dit op vlak van beheer van reeds gevestigde populaties. Een specifiek doel dat wordt gesteld is de vermindering met 50% van de impact van deze soorten op Rode lijst soorten. Er wordt hier evenwel geen timing voor vermeld.

Als laatste zal ook het op te maken *Zero Pollution Action Plan for Air, Water and Soil* een positieve bijdrage leveren aan het behoud en herstel van de biodiversiteit.

Inzake landbouw- en visserijbeleid

Nogmaals wordt opgemerkt dat de Commissie deze Biodiversiteitsstrategie 2030 tegelijkertijd met de strategie “*van boer tot bord*” heeft uitgebracht. Daarin verwijst de Commissie verschillende keren naar de biodiversiteitstrategie en de impact van landbouw op biodiversiteit⁹, water¹⁰, bos¹¹, bodem¹², ... Tevens wordt verwezen naar de nieuwe plannen voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid met aandacht voor de ecoregelingen en op resultaten gebaseerde betalingschema’s en de opmaak van nationale strategische plannen. In kader van concrete doelstellingen inzake biodiversiteit herhaalt de Commissie de doelstelling met betrekking tot de 50%-reductie van chemische pesticiden uit de “*van boer tot bord*”-strategie en vult ze deze aan met het vastleggen van ten minste 10% van het landbouwareaal voor landschapselementen met een hoge biodiversiteitswaarde.

Voor landbouwmaatregelen onder het op te maken *Zero Pollution Action Plan for Air, Water and Soil*: zie onder het deel waterbeleid.

Inzake bodembeleid¹³

Wat bodems betreft brengt de Europese Commissie twee problemen onder de aandacht, met name enerzijds een te intensief gebruik van bodems (bv. overbegrazing) en anderzijds veranderingen in landgebruik (bv. door verharding). Om deze problemen aan te pakken zal in 2021 de [Europese thematische strategie voor bodembescherming](#) uit 2006 geüpdatet worden. Aandacht voor bodem(vervuiling) zit ook vervat in het aangekondigde *Zero Pollution Action Plan for Air, Water and Soil*.

⁸ Vanaf 20.000 inwoners.

⁹ Zie landbouwstrategie “*van boer tot bord*” op p. 7, p. 8, p. 10, p. 13, p. 18, p. 19 en p. 20.

¹⁰ Zie landbouwstrategie “*van boer tot bord*” op p. 3, p. 5, p. 7, p. 10 en p. 18.

¹¹ Zie landbouwstrategie “*van boer tot bord*” op p. 6, p. 11 en p. 21.

¹² Zie landbouwstrategie “*van boer tot bord*” op p. 3, p. 5, p. 7, p. 8 en p. 18.

¹³ Zie onder 2.2.3. en 2.2.9. van de Biodiversiteitsstrategie.

Inzake energie-, biomassa- en klimaatbeleid¹⁴

Duurzame en hernieuwbare energiebronnen zijn volgens de Commissie essentieel in de strijd tegen klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. Het gebruik van bomen en *food and feed crops* voor energieproductie moet daarbij, aldus de Commissie, zo beperkt mogelijk gehouden worden. In 2021 zullen daartoe ook nieuwe duurzaamheidscriteria voor het gebruik van bosbiomassa voor energieproductie worden uitgebracht. Verder onderzoek moet input leveren voor de in 2021 geplande herziening van de richtlijn hernieuwbare energie, de ETS-regeling en de LULUCF-Verordening.

Inzake waterbeleid¹⁵

Wat betreft waterbeleid besteedt de Commissie in eerste instantie aandacht aan mariene ecosystemen en visserijbeleid. Daarnaast verwijst de Commissie naar de doelen van de Kaderrichtlijn Water: ook hier laat de implementatie ervan te wensen over. Volgens de Commissie zullen er meer inspanningen nodig zijn om zoetwaterecosystemen en de natuurlijke functie van rivieren te herstellen om zo de doelstellingen van Kaderrichtlijn Water te realiseren. De Commissie stelt hiertoe in de Biodiversiteitsstrategie voor om tegen 2030 ten minste voor 25.000 km rivieren een goede natuurlijke toestand te bekomen. In 2021 zal de Commissie in dit verband instaan voor technische begeleiding en steun om onder andere de middelen van de beschikbare Europese fondsen hiervoor te mobiliseren. Lidstaten worden in de strategie aangespoord om de vergunningen voor wateronttrekking en opstuwung te evalueren.

Om de impact van vervuiling te verminderen wordt de opmaak van een “*Zero Pollution Action Plan for Air, Water and Soil*” aangekondigd. Inzake waterbeleid is van belang dat de Commissie zal pleiten voor volgende doelstellingen:

- geen stikstofverontreiniging vanuit bemesting door het verminderen van een nutriëntenverlies met ten minste 50%;
- geen fosforverontreiniging vanuit bemesting door het verminderen van een nutriëntenverlies met ten minste 50%;
- een reductie van het gebruik van meststoffen met ten minste 20%.

Hiervoor wordt ook gekeken naar maatregelen onder de landbouwstrategie “van boer tot bord”, waaronder een reductie in het gebruik van pesticiden en meer aandacht voor de implementatie van *Integrated Pest Management* op grote schaal.

Afsluitend wijst de Commissie er op dat investeringen in grootschalig herstel van rivieren en overstromingsgebieden voor een enorm (socio-)economisch potentieel zorgen, niet in het minst inzake toerisme en recreatie, alsook dat deze investeringen ook de levering van andere aan water gebonden ecosysteemdiensten verhogen.

Deel 2 – Transformatieve verandering

In dit onderdeel stelt de Commissie de opmaak van een *governance*-kader voorop, waarbij wordt voorgesteld om implementatie en handhaving van de bestaande milieu- en natuurwetgeving te versterken. De Commissie besteedt ook aandacht aan de uitbouw van een integrale

¹⁴ Zie onder 2.2.5. van de Biodiversiteitsstrategie.

¹⁵ Zie onder 2.2.6., 2.2.7. en 2.2.9. van de Biodiversiteitsstrategie.

maatschappelijke aanpak (waaronder bedrijven en biodiversiteit, investeringen, prijszettingen en taxatie, integratie van natuurwaarden en verbeteren van kennis, educatie en vaardigheden).

Ook in verband met het *governance*-kader voor biodiversiteit stelt de Commissie voor om alle verplichtingen en doelstellingen op te lijsten en om te voorzien in een manier om deze te implementeren. Vooruitgang in het bereiken hiervan zal op regelmatige basis worden geëvalueerd door het instellen van een monitoring- en evaluatiemechanisme. Partnerschappen zullen daarbij een essentieel onderdeel vormen van dit kader. In 2023 zal de Commissie op basis van de resultaten van dit *governance*-kader nagaan of een *legally-binding* aanpak voor dit kader nodig is.

In een tweede onderdeel neemt de Commissie zich voor om de inspanningen te vergroten inzake implementatie en handhaving van de milieuwetgeving.

Het derde deel bespreekt de uitbouw van een integrale maatschappelijke aanpak. Hiertoe bouwt de Commissie verder op initiatieven inzake biodiversiteit en bedrijven, en wordt het *biodiversity proofing framework* versterkt.

Om al deze doelstellingen te realiseren stelt de Commissie voor om de nodige budgetten vast te leggen, waaronder:

- een jaarlijks budget van 20 miljard voor natuurmaatregelen;
- het mobiliseren van ten minste 10 miljard in de komende 10 jaar via een publiek-private samenwerking;
- aandacht voor biodiversiteit en natuur in het *Green Deal Investment Plan*;
- aandacht voor biodiversiteit en natuur in het plan voor een duurzame taxonomie;
- het promoten van systemen die de milieukosten internaliseren;
- voorstellen voor wetgeving en richtlijnen rond *green public procurement*.

Deel 3 – Globale uitdagingen

Dit derde grote luik van de nieuwe Biodiversiteitsstrategie 2030 handelt over de nodige internationale aanpak. Eerder stelde de Europese Commissie¹⁶ al in de [Green Deal](#) dat Europa het voortouw zou moeten nemen om te komen tot een ambitieuze aanpak van de biodiversiteitscrisis op wereldniveau.

Inzake Covid-19

Gelet op de huidige situatie maakt de nieuwe Biodiversiteitsstrategie 2030 ook melding van de Covid-19 pandemie en de relatie met biodiversiteit. Maar ook het belang van groene (stedelijke) ruimten voor het fysiek en mentaal welzijn wordt met deze strategie aangehaald. Verder wordt ook gesteld dat deze pandemie de noodzaak om natuur te beschermen en herstellen des te dringender maakt en dat derhalve investeren in natuurbescherming en -herstel ook voor het economisch herstel van Europa van cruciaal belang zal zijn, gelet op het feit dat de drie grootste economische sectoren, met namen de bouw, de landbouw en de voedingssector, allemaal in hoge mate afhankelijk zijn van de natuur. Investeringen in natuurlijk kapitaal worden wereldwijd beschouwd als een van de vijf belangrijkste beleidsmaatregelen met een groot economisch

¹⁶ EUROPESE COMMISSIE (2019), p. 2 en 3.

multiplatoreffect. De maatregelen in deze nieuwe strategie zullen bovendien ook bijdragen om toekomstige uitbraken van zoönosen te voorkomen alsook om weerbaarheid ertegen op te bouwen.¹⁷

Vervolproces

Na het uitbrengen van deze mededeling door de Europese Commissie zal de Biodiversiteitsstrategie worden besproken in het [Europees Parlement](#) en de [Raad van de Europese Unie](#).

- Op 26 mei stuurde het Europees Parlement de strategie door voor bespreking in de Parlementaire Commissies. De Commissie voor Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid (ENVI) is hierbij de verantwoordelijke Commissie.
- Op 8 juni werd de strategie in de Raad van de Europese Unie besproken door de [ministers van landbouw](#).
- Op 22 juni werd de strategie in de [Commissie voor Landbouw en Plattelandsbeleid \(AGRI\)](#) van het Europees Parlement besproken.

Eerste inschatting m.b.t. Vlaams biodiversiteitsbeleid

In de desbetreffende beleidsnota's van de bevoegde ministers ([Omgeving](#), [Klimaat](#), [Energie](#) en [Landbouw en Visserij](#)) en ook in het meerjarenprogramma van de Minaraad werden een aantal maatregelen en projecten opgenomen die in verband kunnen worden gebracht met de acties in de Biodiversiteitsstrategie 2030. Deze worden hieronder kort toegelicht, met een focus op de initiatieven voor de eerste maanden en jaren.

Inzake natuur- en bosbeleid

Wat de verdere uitbouw van een coherent netwerk van beschermde gebieden betreft, vermeldt de beleidsnota Omgeving (p. 63) het volgende, met het oog op het bereiken van de gunstige staat van instandhouding van Europees beschermde habitats en soorten (Natura 2000-beleid) :

- de versnelling van het instandhoudingsbeleid wordt aangehouden;
- een vernieuwd Natura 2000-programma 2021-2026 wordt hiertoe opgemaakt;
- een grondenbank wordt opgericht.

Maar ook de oprichting van Vlaamse parken en landschapsparken dient hierbij te worden vermeld.¹⁸

In het meerjarenprogramma van de Minaraad (p. 35) werd opgenomen dat op grond van het Decreet Natuurbehoud over dit nieuwe N2000-programma mogelijk een adviesvraag te verwachten valt voor eind 2020. Het secretariaat van de Minaraad voorziet ook in de opmaak van een synthesenota i.v.m. evaluatie van het Natura 2000 beleid. Dit onder andere met het oog op het doorgronden hoe het Vlaamse Natura 2000 beleid zich in de afgelopen jaren ontwikkeld heeft.

Inzake de doelstelling om de kwantiteit, de kwaliteit en de veerkracht van Europese bossen te vergroten kan verwezen worden naar het Bosuitbreidingsplan dat minister Demir op 26 mei 2020 voorgesteld heeft. In de beleidsnota Omgeving werd hiervoor al de basis gelegd door het opnemen

¹⁷ EUROPESE COMMISSIE (2020b), p. 1 tot en met 3 en p. 15.

¹⁸ DEMIR (2019c), p. 66.

van een bosuitbreidingsdoelstelling van 10.000 ha tegen 2030, waarvan 4.000 ha in de huidige legislatuur.¹⁹ Dit geeft eveneens uitvoering aan doelstellingen uit de beleidsnota Klimaat²⁰. In dit kader worden in de loop van 2020 ook adviesvragen verwacht²¹. Als voorbereiding op deze adviesvragen wordt eveneens een synthesenota over bosbeleid opgemaakt.

Inzake de uitbouw van een samenhangend en veerkrachtig Trans Europees (natuur-)Netwerk is in de beleidsnota Omgeving een doelstelling “natuur overall” opgenomen. Deze doelstelling zal onder andere worden gerealiseerd door verweving en verbinding, door blauwgroene netwerken en de opmaak van een actieprogramma Ontsnippering²². Zie hiertoe ook de beleidsnota klimaat die stelt dat stelt dat het versterken van groenblauwe netwerken een van de centrale pijlers uit de adaptatiestrategie is en dat natuur actief zal worden ingezet om de klimaatverandering te milderen door onder meer het herstellen van gezonde ecosystemen en het versneld realiseren van een sterk samenhangend geheel van natuur-, bos- en valleigebieden, die kwaliteitsvol ingericht worden²³.

Op grond van het meerjarenprogramma van de Minaraad wordt er op korte termijn gewerkt aan een eigen initiatief inzake groenblauwe netwerken.²⁴

Inzake landbouw- en visserijbeleid

Door het gelijktijdig uitbrengen van deze Biodiversiteitsstrategie en de Landbouwstrategie (“*van boer tot bord*”) ontstaat er een duidelijk verband tussen beide; bovendien wordt in beide naar de andere verwezen. De slaagkans van bepaalde maatregelen uit deze Biodiversiteitsstrategie hangt dan ook gedeeltelijk af van de inhoud en implementatie van het landbouwbeleid. Op het Vlaamse niveau zal hierbij de opmaak van belang zijn van een Vlaams strategisch plan, zoals wordt opgelegd in de nieuwe voorstellen van Verordening voor het Europees landbouwbeleid. Een eerste aanzet van een Vlaams Strategisch Landbouwplan werd door het Departement Landbouw en Visserij al in 2019 voor advies aan Minaraad voorgelegd (zie [advies](#)) en een volgende versie van zo’n plan zal waarschijnlijk dit najaar voor advies worden voorgelegd. Als voorbereiding hierop doet de Minaraad aan kennisvergaring, dewelke wordt verzameld in synthesenota over aspecten van landbouwbeleid in Vlaanderen, gelet op de relevantie van landbouwbeleid voor allerlei beleidsvelden.

Inzake bodem- en klimaatbeleid

De Biodiversiteitsstrategie 2030 onderstreept het belang van een strikte bescherming van koolstofrijke ecosystemen en habitats.²⁵ Ook op Vlaams niveau werd dit reeds aangehaald in het ontwerp Vlaams Energie- en Klimaatplan²⁶. Daartoe werden daarom met betrekking tot het behoud van koolstofvoorraden en het vermijden van koolstofverliezen ook zowel in de beleidsnota Klimaat²⁷) als in de beleidsnota Omgeving²⁸ doelstellingen opgenomen.

¹⁹ DEMIR (2019c), p. 64.

²⁰ DEMIR (2019b), p. 22 en p. 27.

²¹ MINARAAD (2019), p. 36.

²² DEMIR (2019c), p. 66.

²³ DEMIR (2019b), p. 17 en p. 22.

²⁴ MINARAAD (2019), p. 28.

²⁵ EUROPESE COMMISSIE (2020b), p. 5.

²⁶ En later ook opgenomen in het definitieve Energie- en Klimaatplan.

²⁷ DEMIR (2019b), p. 22 en volgende

²⁸ DEMIR (2019c), p. 45.

In Minaraadsverband wordt er, in uitvoering van het Meerjarenprogramma, op korte termijn gewerkt aan een project over koolstofopslag via (semi-) natuurlijke processen.

Inzake energie- en biomassabeleid

In de Biodiversiteitsstrategie 2030 wordt gesteld dat in 2021 nieuwe duurzaamheidscriteria voor het gebruik van bosbiomassa voor energieproductie zullen worden uitgebracht. Dit is van belang aangezien het inzetten op biomassa als energiebron gepaard kan gaan met mogelijk ongewenste wijzigingen in landgebruik.

De Beleidsnota Energie vermeldt dat biomassa in Vlaanderen nog steeds de dominante hernieuwbare energiebron is, maar dat het aandeel van zon en wind wel nog steeds toeneemt. Op Europees niveau worden inzake hernieuwbare energie doelstellingen voor 2020 op lidstaatniveau vastgesteld. België voldoet met 9,06% net niet aan deze doelstelling (13%). Om de doelstelling te halen werd een samenwerkingsakkoord met de andere gewesten en de federale overheid afgesloten en heeft de Vlaamse Regering op 6 oktober 2017 subdoelstellingen vastgelegd en wordt het Zonneplan, Windkracht 2020-plan en Warmteplan uitgevoerd. Daarnaast kondigt de beleidsnota Energie de opmaak en implementatie van het Zonneplan 2025, Windplan 2025 en Warmteplan 2025 aan.²⁹

De Minaraad heeft in het meerjarenprogramma een project opgenomen inzake de perspectieven van diverse technologieën voor de industriële transitie (CCS/CCU, groene waterstof, elektrificatie, biomassa, circulair enz.). Eveneens in dit verband kan worden vermeld dat er medio 2020 ook een adviesvraag wordt verwacht over het nieuwe actieplan “voedsel en biomassa circulair 2021-2025.”³⁰

Inzake waterbeleid

Ook aan water wordt in de Biodiversiteitsstrategie 2030 uitgebreide aandacht besteed. De strategie voorziet maatregelen om te komen tot een goede natuurlijke toestand van rivieren. Daartoe wordt ook verwezen naar maatregelen onder de landbouwstrategie. Een goede waterkwaliteit is cruciaal voor vele dier- en plantensoorten en dus nodig voor het behalen van de aan water gebonden biodiversiteitsdoelstellingen uit de strategie.

Een doelstelling inzake water en landbouwbeleid werd ook in de beleidsnota Klimaat opgenomen, evenals doelstellingen inzake water en natuurbeleid.³¹ In de beleidsnota Omgeving wordt hiervoor verwezen naar de derde waterbeleidsnota, de opmaak van de Stroomgebiedbeheerplannen en bijhorende Maatregelenprogramma's.

Voor wat Vlaams waterbeleid aangaat, verwacht de Minaraad in 2020 adviesvragen over het derde Stroomgebiedsbeheerplan, de evaluatie/herziening van de waterkwaliteitsnormen en (mogelijk) de evaluatie van het zesde mestactieplan.

²⁹ DEMIR (2019a), p. 12.

³⁰ MINARAAD (2019), p. 18, 19 en p. 22, 23.

³¹ DEMIR (2019b), p. 20 en p. 21.

Bibliografie

- CREVITS (2019), Beleidsnota Beleidsdomein Landbouw en Visserij 2019-2024, 8 november 2019.
- DEMIR (2019a), Beleidsnota Energie 2019-2024, 8 november 2019.
- DEMIR (2019b), Beleidsnota Beleidsdomein Klimaat 2019-2024, 8 november 2019.
- DEMIR (2019c), Beleidsnota Omgeving 2019-2024, 8 november 2019.
- EUROPESE COMMISSIE (2006), Thematische strategie voor bodembescherming, COM(2006) 231 definitief, Brussel 22 september 2006.
- EUROPESE COMMISSIE (2015), Verslag van de Commissie inzake de tussentijdse evaluatie van de biodiversiteitsstrategie van de EU voor 2020, COM(2015) 478 *final*, Brussel, 2 oktober 2015.
- EUROPESE COMMISSIE (2019), De Europese Green Deal, COM(2019) 640 *final*, Brussel, 11 december 2019.
- EUROPESE COMMISSIE (2020a), Werkprogramma van de Commissie voor 2020. Een Unie die de lat hoger legt, COM(2020) 37 *final*, Brussel, 29 januari 2020.
- EUROPESE COMMISSIE (2020b), EU-Biodiversiteitsstrategie voor 2030. De natuur terug in ons leven brengen, COM(2020) 380 *final*, Brussel 20 mei 2020.
- EUROPESE COMMISSIE (2020c), Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem, COM(2020) 381 *final*, Brussel, 20 mei 2020.
- EUROPEES PARLEMENT (2020), Resolutie over de Europese Green Deal, P9_TA(2020)0005, 15 januari 2020.
- MINARAAD (2019), Rollend Meerjarenprogramma voor de Minaraad, periode 2019-2024 (2019|013), Brussel, 24 december 2019.